

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

februari-maart 2013

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Bart Van Hove	penningmeester – schatbewaarder 0492-722611 bart.van.hove@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	webmaster – veilingroeper 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be
Herwig Helsen	bibliothecaris 0479-208820 herwig.helsen1@telenet.be

Erelid : **Roger van Nuffel** – Herentalse Schepen van Cultuur 2001-2006

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 GEBABEBB
lidgelden 12 €	lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP (18 € voor leden in het buitenland)
8 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (11 € voor leden in het buitenland)
1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -12 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging de Herentalse Cultuurraad
website	www.numismatica-herentals.be

maandelijkse clubactiviteit op de 2e zondag van de maand, 8.30–12 u
lokaal : parochiezaal St-Antonius – Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

zondag 10 februari 2013 OPGELET maart NIET ! 14 april – 12 mei

op de cover : de ene gooit z'n exemplaar na het lezen bij het oud papier, de andere heeft ze dan weer mooi opgelijnd staan in de boekenkast, dit is de 100^e editie van het clubblad .... Een geschikt moment om alle medewerkers aan 'het rode boekje' proficiat te wensen en te danken voor hun inbreng. Dit tijdschrift leeft pas als het kan terugvallen op bijdragen, groot en klein, van u als clubleden. Daarom..., blijf uw numismatische broedsels inleveren bij de redacteur, hij is er u dankbaar voor ! De 100 wordt vorm gegeven door de 'Welkomstspenning' en onze 'Brigand'.

Tentoonstelling

Clubnieuws

Met zijn tentoonstelling 'Munten en biljetten van Mauritius' brengt Jacques Priem de dodo weer even tot leven. Deze uitgestorven vogel kwam enkel voor op het eiland Mauritius tot het door de passerende VOC-bemanningen werd uitge-roeid en gegeten als alternatief voor kip-à-l'orange. Info op een A4-tje ligt weer klaar !

Algemene Vergadering op 10 februari

We nodigen al onze leden vrijblijvend uit om de 2-jaarlijkse Algemene clubvergadering bij te wonen. Het bestuur presenteert een stand van zaken 2011-2012 en legt u haar plannen voor. De vergadering vangt aan om 11.30u, het einde is voorzien ca. 12.15u. Er is dan wel geen veiling.

8e Herentalse Cultuurquiz op vrijdag 22 februari

De jaarlijkse quiz, ingericht door de Herentalse Cultuur-raad, richt zich naar ploegen van 5 personen met een algemene kennis. Deze gaat door in zaal 't Hof op de Grote Markt en vangt aan om 20u. Zij die zin hebben in een leuke quizavond melden zich bij walter.mertens@aol.com

OPGELET : geen clubactiviteit in MAART !!

Noteer alvast : 2e ledenfeest op zondag 9 juni

Ons 2e clubfeest zal doorgaan in de Boskantien (Herentals) vlak na de clubactiviteit van 9 juni. Er werd gekozen voor een buffetvorm, tussendoor loopt ook weer het clubkampioenschap tapschieten, met de bijhorende penningen uiteraard. Meer info vindt u in het volgende tijdschriftje.

We melden u het overlijden op 20 december 2012 van Robert Decorte (Herentals). In hetzelfde jaar dat Robert zijn Brigand medaille mocht ontvangen heeft hij de strijd verloren tegen een kwaadaardige vijand. Leden en bestuur van Numismatica bieden aan de getroffen familie hun medeleven aan.

eindactiviteiten

zondag 10 februari 2013

11.15u **Trekking van de jeugdtombola** gratis lootje voor -15 jaar
munt + bankbiljet voor elke aanwezige jongere

11.20u **Aanwezigheidstombola** gratis voor alle aangesloten leden

- zilveren dollar, Senaatstroom - Canada 1977
- * zilveren 10 gulden Beatrix, Hugo De Groot - Nederland 1995
- * zilveren 10 lirot, Holland Hannuka Lamp - Israel 1975
- * zilveren 50 escudos, 500e Verjaardag P. Cabral - Portugal 1968

11.25u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 10 gulden, Koningin Wilhelmina - Nederland 1913
- zilveren 100 forint, Budapest MDCCLXXII - Hongarije 1972
- zilveren 10 gulden, Koningin Juliana, Nederland Herrijst 1970
- * zilveren 50 gourdes, Annus Sanctus - Haïti 1974
- zilveren 10 leva, WK Voetbal Spanje '82 - Bulgarije 1982
- * zilveren dollar, 400j Détroit de Davis Strait - Canada 1987
- zilveren 8 euro, EK Voetbal Euro 2004 - Portugal 2004
- zilveren 250 frank, Koningin Astrid - België 1995

met telkens een fles rood Enguera Joven, Valencia 2011 - Spanje
geschonken door **Versmarkt&Wijnen - Van Eccelpoel**, Lierseweg 20

11.30u start van de 2-jaarlijkse **Algemene Vergadering** tot ca. 12.15u

Oplissing muntenpuzzel

1 frank 1961 Rwanda-Burundi

De muntenpuzzel kende groot succes ! 35 leden leverden hun deelnamestrook tijdig in, 33 hadden de naam van een ‘stad met welklinkende naam’ gevonden : BUJUMBURA. Als Schiftingsvraag moest het aantal correct ingevulde deelnamestrookjes geraden worden. Freddy Van Menxel (Westerlo) had het sleutelwoord gevonden en sloeg de nagel op de kop bij de schiftingsvraag. Proficiat Freddy met de prijsmunt en fles wijn. Dank aan alle deelnemers, hopelijk hadden jullie er plezier in, we wensen iedereen een volgende keer meer succes. Dank aan Leopold Verbist voor de inbreng van de puzzel en het aanvullende artikel !

Vragen

antwoorden

1. Wat betekent B.E.R.B.? **Banque d’Emission Rwanda Burundi**
2. Wie is de graveur van deze munt? **Leon Poncelet**
3. Van wie ontleende Poncelet de beeltenis van de leeuw? **Marcel Rau**
4. Van welk metaal is deze munt? **messing**
5. Met welke jaartallen bestaat deze munt? **1960, 1961 en 1964**
6. Waar werd deze munt geslagen? **Brussel**
7. Statuut van Rwanda Burundi destijds? **voogdijgebied van de V.N.**
8. Waarom werden Rwanda en Burundi later 2 landen en niet één?
ze waren voor de koloniale periode afzonderlijke koninkrijken
9. Wanneer werden Rwanda en Burundi onafhankelijk? **1 juli 1962**

Freddy Van Menxel ontvangt uit handen van Leopold Verbist, samensteller van de muntenpuzzel, als te-rechte winnaar de zilveren prijsmunt met fles wijn. Hij had zowel sleutelwoord als schiftingsvraag correct

Duits Oost-Afrika

De Afrikaanse taart werd verdeeld op de Conferentie van Berlijn in 1884-85 en daarbij werd het gebied ten oosten van de grote meren, bestaande uit het eiland Zanzibar, Tanganyika, Ruanda en Urundi als kolonie toegewezen aan Duitsland, Duits Oost-Afrika genoemd. De aanwezigheid van de Duitsers in Ruanda-Urundi, ver landinwaarts gelegen, was echter minimaal. In Ruanda en Urundi bestonden reeds eeuwenlang koninkrijken bestuurd door een mwami (koning) en deze structuur werd intact gelaten, gezien de geringe Duitse aanwezigheid.

De Duitsers gaven ook munten uit in dat gebied, met de aanduiding D.O.A. of Deutsch Ostafrika vanaf 1904, geslagen te Tabora. Dat was de rupie verdeeld in 100 heller. Tabora was een vroeger centrum van de slavenhandel. De Duitsers hadden een spoorlijn aangelegd van Ujiji (Tanganyikameer) via Tabora naar Dar-es-Salaam.

De Oost-Afrikaanse campagne

De Eerste Wereldoorlog werd gedeeltelijk ook in Afrika uitgevochten. De Duitse generaal Paul von Lettow-Vorbeck (1870-1964) voerde in Duits Oost-Afrika een guerrilla-oorlog tegen de Britten onder leiding van de Zuid-Afrikaan Jan Smuts, teneinde zoveel mogelijk Britse troepen weg te houden van het front in Europa.

Belgisch-Congo vocht mee met twee brigades van de Force Publique onder leiding van de Belgische luitenant-generaal Charles Tombeur (1867-1945). Een langdurige patstelling tussen de Force Publique en het Duitse koloniale leger werd doorbroken door een gezamenlijk Brits-Belgisch offensief in 1916. De Force Publique behaalde een belangrijke overwinning door de verovering van Tabora op 19 september 1916. Dat was een unieke gebeurtenis in de Belgische militaire geschiedenis. Von Lettow-Vorbeck gaf zich pas over op 25 november 1918, twee weken na de wapenstilstand in Europa, want hij was niet eerder op de hoogte. Toen pas werd het duidelijk tegen welk een kleine Duitse troepenmacht de Britten met meer dan 100.000 man hadden gestreden. De troep telde op dat moment slechts 155 Duitsers en een paar duizend zwarten.

Na zijn terugkeer in Duitsland in maart 1919 werd Von Lettow-Vorbeck als een held onthaald, met een parade in Berlijn. Hij werd gezien als de enige Duitse generaal die zich niet had overgegeven. Opmerkelijk was dat hij na de oorlog nog ontvangen werd te Londen als een eregast op een

reünie van oud-strijders, die allen in Duits Oost-Afrika tot zijn tegenstanders hadden behoord. Hij sloot zelfs nog vriendschap met generaal Jan Smuts (1870-1950). Deze werd later premier van Zuid-Afrika. Charles Tombeur werd voor zijn prestaties in de adelstand verheven in België en mocht zich dan Charles Tombeur de Tabora noemen.

Duits bankbiljet van 75 pfennig uit 1921 met Paul von Lettow-Vorbeck, 104 × 74 mm

Ruanda-Urundi, mandaatgebied en later voogdijgebied

In 1919, als een gevolg van de Eerste Wereldoorlog werd de Volkenbond opgericht, op basis van het Verdrag van Versailles, met de bedoeling een einde te maken aan alle oorlogen. De Volkenbond verdeelde in 1924 de voormalige Duitse koloniën en delen van het vroegere Ottomaanse Rijk als mandaatgebieden waarbij de voogdij door andere staten werd uitgeoefend. Men onderscheidde: A-mandaten, in principe onafhankelijke gebieden waarvan men vond dat die tijdelijk bestuur nodig hadden, B-mandaten, voor onbepaalde tijd als afzonderlijke eenheid door de mandataris te besturen, en C-mandaten, door de mandataris te besturen als deel van het eigen gebied of van de eigen kolonie. Deze gebieden kunnen in feite gezien worden als een annexatie van de Duitse kolonies en delen van

het Ottomaanse Rijk door de overwinnaars van de Eerste Wereldoorlog.

België werd beloond voor de deelname van de Force Publique aan de Oost-Afrikaanse campagne: het verwierf van de Volkenbond een B-mandaat over de voormalige Duitse kolonie Ruanda-Urundi. Groot-Brittannië kreeg een B-mandaat voor Tanganyika en Zanzibar, van dan af Brits Oost-Afrika genoemd. De Belgen waren veel actiever in het gebied dan de Duitsers, vooral in Rwanda. De Belgen konden grote winsten uit het gebied halen, voornamelijk afkomstig van koffieplantages in de gebieden met rijke vulkanische bodems. De mensen moesten er verplicht koffie aanplanten en de opbrengst ervan afstaan als een soort belasting.

Bij het einde van de Tweede Wereldoorlog in 1945 werd de Volkenbond vervangen door de Verenigde Naties. In 1946 zette deze de mandaten om in voogdijschappen. Dit betekende dat België het gebied Ruanda-Urundi moest klaarmaken voor onafhankelijkheid. De Belgen dachten echter dat dit nog vele decennia zou duren.

Nadat Congo reeds op 30 juni 1960 onafhankelijk geworden was kon Ruanda-Urundi niet achterblijven. De Verenigde Naties drongen aan dat Ruanda-Urundi één land zou worden, maar de eeuwenoude koninkrijken waren zo ingeburgerd dat het niet anders kon dan dat er twee landen gevormd werden. Zo werd aan Ruanda, ondertussen Rwanda genoemd en Urundi, ondertussen Burundi genoemd, onafhankelijkheid verleend op 1 juli 1962, na de nodige zware problemen. Zie hiervoor de artikels over Rwanda en Burundi in de Muntklappers 71 en 74.

De bank

In de Congo-Vrijstaat bestond er ter plaatse nog geen centrale bank al werden er wel te Brussel munten en bankbiljetten voor Congo uitgegeven. De Congo-Vrijstaat werd Belgisch Congo in 1908 en in 1909 werd de eerste bank opgericht, de Bank van Belgisch Congo, met zetel te Matadi. Deze commerciële bank kreeg in 1911 ook het emissierecht voor bankbiljetten en zorgde vanaf 1912 ook voor de verdeling van goud- en zilvermunten van de Latijnse Muntunie (waaronder België) evenals van de Congolese munten. Die toestand kon echter niet blijven duren daar ondertussen andere commerciële banken opgericht werden en de economie van Congo sterk geëvolueerd was, in het bijzonder na de Tweede Wereldoorlog. De oprichting van een echte centrale bank werd noodzakelijk.

Op 1 juli 1952 werd dan de Centrale Bank van Belgisch Congo en van Ruanda-Urundi opgericht. Van dan af werden op de munten en

bankbiljetten naast de naam van Belgisch Congo ook de naam van Ruanda-Urundi vermeld. Een eerste munt van 5 Fr in messing werd uitgegeven bij die gelegenheid, terwijl een aantal andere munten ingetrokken werden, zoals de 5 Fr nikkelbrons 1936-37 (geslagen te Brussel), de zeshoekige 2 Fr messing 1943 (geslagen door de US Mint) en de 50 Fr zilver 1944 (geslagen door de South African Mint). De pariteit was nog steeds gelijk aan de Belgische frank. Van 1954 tot 1960 volgden een 50 ct, 1 Fr en 5 Fr in aluminium. Al deze munten werden gegraveerd door Joseph Debruyne (1913-57), de toenmalige hoofdgraveur van de Koninklijke Munt te Brussel.

*5 Fr 1952 messing en 5 Fr 1956 aluminium,
Belgisch Congo en Ruanda-Urundi, geslagen te Brussel*

De eerste muntslag van de nieuwe 5 Fr had plaats op 19 mei 1952 bij de Koninklijke Munt te Brussel en bij die gelegenheid werd ook een herdenkingsmedaille geslagen van 43,5 mm in zilver en similor. De voorzijde toont de 4 koningen zoals op het Belgische 100 Fr stuk uit 1948, en de keerzijde die nieuwe munt met daarrond de tekst BANQUE CENTRALE ★ CENTRALE BANK ★.

Similor herdenkingsmedaille geslagen op 19 mei 1952 te Brussel

Bij de onafhankelijkheid van Congo op 30 juni 1960 werd de Bank van Belgisch Congo en van Ruanda-Urundi omgevormd tot de Banque du

Congo en verloor ze dus de mogelijkheid voor het uitgeven van munten en bankbiljetten voor Ruanda-Urundi. Daarom werd een nieuwe centrale bank opgericht, de Banque d'Emission du Rwanda et du Burundi (B.E.R.B.) met zetel te Bujumbura (met filiaal in Kigali). Deze gaf in de periode 1960-64 een muntstuk van 1 Fr in messing, evenals bankbiljetten van 5 tot 100 Fr uit. Deze waren in pariteit ook gelijk aan de Belgische frank.

Bankbiljet 5 Fr 1960 Rwanda-Burundi, 58 x 100 mm (verzameling NBB)

De B.E.R.B. was echter ook geen lang leven beschoren want Rwanda en Burundi werden beide onafhankelijk op 1 juli 1962. De economische en monetaire unie van Rwanda en Burundi werd ontbonden op 1 januari 1964, de B.E.R.B. werd opgeheven en op 18 mei 1964 kwam er een einde

aan de gemeenschappelijke monetaire politiek. In de plaats werd de Banque Nationale de Rwanda en de Banque du Royaume du Burundi opgericht.

De munt van 1 frank 1960-64 Rwanda-Burundi

De graveur van deze munt is Léon Poncelet (°1922) die toen de huisgraveur was van de Koninklijke Munt van België. Hij kopieerde evenwel de leeuw van de voorzijde van een munt van Marcel Rau, de 5 Fr 1936 van Belgisch Congo. De munt werd geslagen te Brussel.

1 Fr 1961 Rwanda-Burundi en 5 Fr 1936 Belgisch Congo van Rau

Deze munt bestaat met de jaartallen 1960 (2.000.000 ex.), 1961 (16.000.000 ex.) en 1964. Deze met jaartal 1964 is zeer zeldzaam vandaag, al werden er toch 3.000.000 exemplaren van geslagen. Deze werden evenwel geslagen in 1963 en eind dat jaar afgeleverd. Waarschijnlijk zijn er zeer weinig van in circulatie gebracht daar de B.E.R.B. begin 1964 ontbonden werd. In Rwanda werden reeds in 1964 andere munten uitgegeven en in Burundi in 1965.

Bibliografie

Wikipedia, *Ruanda-Urundi*, <http://en.wikipedia.org/wiki/Ruanda-Urundi>

Wikipedia, *Belgisch-Congo*, <http://nl.wikipedia.org/wiki/Belgisch-Congo>

Wikipedia, *Paul von Lettow-Vorbeck*,

http://nl.wikipedia.org/wiki/Paul_von_Lettow-Vorbeck

Wikipedia, *Charles Tombeur de Tabora*,

http://fr.wikipedia.org/wiki/Charles_Tombeur_de_Tabora

Wikipedia, *Campagnes d'Afrique de l'Est (Force publique)*,

[http://fr.wikipedia.org/wiki/Campagnes_d'Afrique_de_l'Est_\(Force_publicue\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Campagnes_d'Afrique_de_l'Est_(Force_publicue))

Baron Bonvoisin, *Banque du Congo Belge 1909-1959*, Editions L. Cuypers – Bruxelles 1959.

Luxemburg (laat) 2012 Luxemburg lanceerde onlangs een speciale herdenkingsmunt met foto-realistische afbeeldingen. Met van links naar rechts : groothertog Henri, Stéphanie de Lannoy en erfopvolger Guillaume van Luxemburg.

PRËNZENHOCHZÄIT LETZEBUERG 2012

2★★7★★2★★7★★2★★7★★

Frankrijk 2013 Deze gezamenlijke uitgifte met Duitsland herdenkt '50 jaar Verdrag Élysée'. Links de toenmalige Franse president Charles de Gaulle met handtekening, rechts de destijds Duitse Bondskanselier Konrad Adenauer, met handtekening. Verscheen in januari, oplage 10 milj. ex.

2★★7★★2★★7★★2★★7★★

Duitsland 2013 Als 8e uitgifte in de reeks Duitse deelstaten is Baden-Württemberg aan de beurt. Afgebeeld staat het Cisterciënzerklooster van Maulbronn dat sinds 1993 erkend is als Unesco Werelderfgoed. De munt zal verschijnen op 1 februari 2013 met een oplage van 30 miljoen ex.

Ontwerper is Eugen Ruhl.

EINIGKEIT UND RECHT UND FREIHEIT ☸

Slovakije 2013 Uitgifte in mei rond het thema '1150 jaar Byzantijnse missie van St. Cyrillus & Methodius'. In het midden staan beide heiligen afgebeeld met in hun handen een boek, dubbelkruis en een symbolisch huis. SLOVENSKO 863-2013 – KONSTANTIN METOD

SLOVENSKÁ REPUBLIKA ★ ♡ ★

ook nog

België

100 jaar Ronde van Vlaanderen

Frankrijk

150e Verjaardag van Pierre de Coubertin

Slovenië

800 jaar ontdekking grotten van Postojna

Spanje

Burcht en klooster van El Escorial

Italië

700e Geboortedag van Giovanni Boccaccio

Portugal

250 jaar klokkentoren Clérigoskerk

Zoals het hoort in het verenigingsleven licht het bestuur met regelmaat haar leden in over de gang van zaken. Dit doen we om de 2 jaar op de 2e activiteit van de onpare jaren en houden het kort en bondig. We nodigen al onze leden vrijblijvend uit om hierop aanwezig te zijn. De vergadering vangt aan na de tombola's (jeugd-, aanwezigheids-, lootjes-) om ca. 11.30u, er zal uitzonderlijk geen veiling zijn. Nieuw is dat we met een beamer een projectie maken tegen de muur zodat u alles makkelijk kan volgen. Hier het programma dat ca. 40 min zal duren, u krijgt tussendoor een drankje aangeboden om het leed te verzachten :

Rudy	activiteitenverslag 2011-2012
Koen	maandelijkse veilingen, aanwezigheid standhouders
Bart	financieel verslag met afsluiting op 31 december 2012
Rudy	tijdschrift, ledenbestand, overlijdens, sponsors, oproep
Frank	website, PDF-tijdschrift, nieuwsbrief
Herwig	bibliotheek, uitleningen, leestafel
Rudy	plannen en vooruitzichten 2013-2014
Bestuur	verlenging huidige mandaten, stemming over de nieuwe kandidaturen (i.v.t.) huldiging van de vaste medewerkers, huldiging verdienstelijke medewerk(st)er
Vragenronde	leden kunnen hun mening zeggen en vragen stellen

Alvast dank voor uw interesse !!

Het Franse Penningkabinet zet 130.000 antieke munten online !

Sinds de periode van Lodewijk XIV is de muntencollectie van de **Bibliothèque Nationale de France** in een constante groei. Vandaag telt het Franse Penningkabinet oa. 130.000 antieke Griekse en Romeinse provinciale munten. Om deze enorme en waardevolle schat consulteerbaar te maken voor een breed publiek loopt nu een project waarbij de munten worden gefotografeerd en in een online database ingevoerd. Dit project zou eind 2013 moeten voltooid zijn, elke maand worden nog ca. 20.000 afbeeldingen toegevoegd.

Ga naar www.bnf.fr en klik onderaan de homepage op

Gedurende 14 jaar heeft er, van 26 tot 274 nC, een Gallisch Keizerrijk bestaan. Deze tegenkeizers kwamen, ver van Rome, vooral aan de macht bij de gratie van hun legioenen. Zoals elders in de geschiedenis kon dit enkel gebeuren toen de centrale macht te zwak was om afdoende te reageren. In een 4-delige reeks serveren we u de 'keizers van bij ons'.

1. **Postumus** 260-269 + opstandige keizer Laelianus 269
2. Marius 269
3. Victorinus 269-271 + opstandige keizer Domitianus 271
4. Tetricus I 271-274 + medekeizer Tetricus II 274

De crisis van de 3^e eeuw was een periode van onrust en onderlinge strijd in het Romeinse Rijk, van ca. 235 tot 268 nC. De periode werd gekenmerkt door burgeroorlogen en een groot aantal keizers, voor een groot deel commandanten die door hun opstandige legioenen tot keizer werden uitgeroepen, de zogenaamde 'soldatenkeizers'.

De moeilijkheden begonnen in 235, toen keizer Alexander Severus door zijn eigen soldaten van legio XXII Primigenia in de buurt van Mainz werd vermoord. Daarna brak een periode aan waarin niemand voor langere tijd de macht over het Romeinse Keizerrijk naar zich toe kon trekken. Er woedden verschillende burgeroorlogen en de grenzen werden verwaarloosd. Hierdoor hadden allerlei stammen aan de noordgrens steeds meer vrij spel, vooral de Germaanse stammen Goten, Vandalen, en Alamannen, maar ook de niet-Germaanse Karpen. In dezelfde periode voerden de Sassaniden een nieuwe aanval uit op de oostelijke grens van het Romeinse Rijk.

© <http://www.cgb.fr>

Postumus, antoninianus

Trier, AD 268, 2.97g

Vz – buste met stralenkroon, naar

links, POSTVMVS AVG

Kz – Pax (Vrede) met olijftak en

scepter, naar links

PAX AVG (Pax Augusti)

Uiteindelijk viel het keizerrijk uiteen in 3 elkaar beconcurrerende staten: in 260 vormden de Romeinse provincies Germania Inferior en –Superior, Raetia, Gallië, Britannia en Hispania samen het Gallische keizerrijk o.l.v. Postumus. In hetzelfde jaar scheidden de oostelijke provincies Syrië, Palestina en Egypte zich als het Palmyreense Rijk af.

Hierdoor bleef een derde Romeins Rijk in het midden over, gebaseerd op Italië, de Balken en Afrika.

Postumus 260-269 AD

Marcus Cassianus Latinus Postumus was heerser over het Gallische keizerrijk in oppositie tegen de keizers Gallienus en Claudius II 'Gothicus' en alzo dus een usurpator. Postumus wordt door de meeste bronnen beschreven als een goede keizer. Hij wist met succesvolle veldtochten de Franken af te slaan en zo de westelijke provincies bij elkaar te houden.

Afkomst en carrière

Er is niet veel bekend over het vroege leven van Postumus, maar men gelooft dat hij een Bataaf van eenvoudige komaf was, die door zijn bekwaamheid door de rangen van het leger opklom. Zijn geboorteplaats Deusone zou volgens sommigen het huidige Diessen, een dorp ten zuidoosten van Tilburg, kunnen geweest zijn. Dit lijkt echter onwaarschijnlijk aangezien in Diessen geen aanwijzingen voor bewoning in de Romeinse tijd zijn aangetroffen. Het lijkt wel zeker dat Postumus zich nauw verwant voelde met de god Hercules Deusoniensis. Tijdens zijn bijna 10-jarige ambtsperiode droegen maar liefst 26 verschillende muntslagen beeltenissen van deze god. Weer volgens sommige historici stond Deusoniensis voor het riviersysteem van de Dieze of, nog breder, dat van Dieze en Dommel. De Dieze werd nog tot in de middeleeuwen als de hoofdstroom van dit riviersysteem gezien.

Postumus, antoninianus

Keulen, 259-260, 3.45g

Vz – buste met stralen-kroon
IMP C POSTVMVS PF AVG
AVG

Kz – Hercules met knots,
boog en leeuwenvel, naar r
HERC DEVSONIENSI

Hij was na 254 o.a. actief in het bestrijden van binnengevallen Franken en Alemannen. Om oorlog te kunnen voeren in het Oosten had keizer Valerianus I in 254 behoefte aan goed getrainde legionairs. Hij onttrok daarom verscheidene van de beste eenheden aan de verdediging van de Rijn grens, met grote gevolgen.

De Franken en Alemannen vielen al spoedig aan en leken enige tijd vrij spel te hebben gehad. De archeologie laat zien wat er in 256 gebeurde. Een groot aantal Romeinse forten aan de Neder-Rijn werden verwoest. Krefeld en Augusta Treverorum (Trier) werden geplunderd, alleen Keulen bleef dankzij haar dikke muren gespaard. Daarna wist keizer Gallienus, de zoon van Valerianus en van 253-260 medekeizer, de Franken weer uit Gallië te verdrijven. Hij heroverde Trier en reorganiseerde de verdediging van Germania Superior en Gallia Belgica. Postumus speelde bij deze strijd zeer waarschijnlijk in Germania Inferior een belangrijke rol. Uiteindelijk werd Postumus door keizer Valerianus I in de positie van keizerlijk legaat van Germania Inferior benoemd.

Postumus, AE sestertius,
Keulen, 261, 9.52g
Vz – gedrapeerde buste
met schild, speer en helm
POSTVMVS AVG
Kz – galei naar rechts
LAETITIA AVG

Aan de vooravond van het Gallische Rijk (259-260)

In het jaar 259 was de toestand weer genormaliseerd. Net op dat moment leek de geschiedenis zich echter te gaan herhalen. In 259 werd keizer Valerianus I in het Oosten opnieuw tot een militaire campagne tegen de Parthen gedwongen. Gallienus werd volledig in beslag genomen door de situatie aan de Donau-grens. Bijgevolg liet Gallienus zijn jongste zoon, Saloninus, aan de Rijn-grens achter onder bescherming van Silvanus, prefect van de Praetoriaanse garde e.a. militaire bevelhebbers zoals Postumus.

De campagne van keizer Valerianus I verliep desastreuus. Na een nederlaag werd de keizer door de Parthen gevangengenomen. Hij zou nooit meer vrijgelaten worden. Toen dit nieuws in het voorjaar van 260 aan de Donau- en Rijn-grens bekend raakte was dit het startsein voor een nieuwe invasies door o.a. Juthungen, Alemannen en Franken. Binnen een paar maanden stond een Germaanse macht in Noord-Italië, waar zij door Gallienus in de buurt van Mediolanum werden teruggeslagen.

Een uitzondering hierop vormde Germania Inferior. Postumus wist in de buurt van de tempel van Hercules Magusanus in Empel de binnen-vallende Franken een zware nederlaag toe te brengen. Wel stond hij een deel van de verslagen Franken toe zich als boeren op ontvolkt Gallisch

land te vestigen, op voorwaarde dat zij zich in samenwerking met de Romeinen tegen toekomstige invasies zouden verweren.

Nadat zij van Postumus' overwinning hadden gehoord maakte de jonge Caesar Saloninus, daarin geadviseerd door zijn praetoriaanse prefect Silvanus, een dure fout. Hij eiste de overdracht van de Frankische buit naar zijn residentie in Colonia Claudia Ara Agrippinensium (Keulen). Woedend over deze eis riepen Postumus' troepen nu Postumus tot keizer uit. Zijn leger trok nu op naar Keulen voor belegering en aanval op deze stad. Hierbij raakten Saloninus en Silvanus ingesloten in de belegerde stad. Na het doorbreken van de muren van de stad kwamen Silvanus en Saloninus om het leven. Het is niet zeker of Postumus of zijn troepen daarvoor verantwoordelijk waren.

Dit was het begin van het Gallische keizerrijk, dat door de crisis in het Romeinse Rijk uiteindelijk 14 jaar zou bestaan. Het rijk bestond initieel uit Gallië, Raetia en Germania, en vanaf 261 ook uit Britannia en Hispania. Postumus zou een triomfboog oprichten om deze overwinning te gedenken.

Postumus, antoninianus, Lyon 3.22g

Vz – buste met stralenkroon, IMP C POSTVMVS PF AVG

Kz – Moneta met weegschaal en cornucopia, MONETA AVG

Keizer van het Gallische keizerrijk

Eenmaal keizer liet Postumus zichzelf op de eigen munten afbeelden als hersteller van Gallië (Restitutor Galliarum) en de bringer van veiligheid naar de provincies (Salus Provinciarum). Voor 10 december 261 nam hij ook de titel van Germanicus Maximus (Grote Overwinnaar op de Germanen) aan, een titel die hij zichzelf toebedeelde na de succesvolle verdediging van Gallië tegen oa. de Germanen.

Postumus werd in Gallië, met uitzondering van de Gallia Narbonensis, en in de 2 Germania's, Britannia en Hispania als keizer erkend en vestigde zijn hoofdstad in *Köln*. Hier zette hij zoveel als mogelijk van de traditionele Romeinse wetgevende en uitvoerende structuren op en nam tevens, samen met Honoratianus, onmiddellijk het ambt van consul op.

Ook in Raetia werd hij al snel erkend, zoals blijkt uit de gebeurtenissen rondom een overwinning in 260 tegen een leger van Juthungen (een Germaans volk ten noorden van de Donau) dat met vele gevangenen op de terugweg was van een plundertocht naar Italia, hoewel ze door Gallienus bij Mediolanum (Milaan) waren teruggeslagen. Onder het commando van Marcus Simplicinius Genialis verpletterde het Romeinse leger uit Germania Superior eind april 260 deze Juthungen in de buurt van het tegenwoordige Augsburg. Postumus ging er vervolgens toe over de buit onder zijn legioenen te verdelen.

Zijn voornaamste doelstelling leek de restauratie en de verdediging van de Rijn grens en het omliggende gebied te zijn geweest, een taak die hij met kracht ter hand nam. Hierdoor verwierf hij de bewondering van een reeks antieke auteurs, die schreven dat hij de veiligheid had hersteld die deze provincies in het verleden hadden genoten. Postumus was zo succesvol in deze taak van het herstellen van de veiligheid en welvaart in de provincies die onder zijn controle stonden, dat de munten die hij liet slaan een hoger edelmetaal gehalte bezaten en van betere kwaliteit waren dan de munten die namens Gallienus werden geslagen. Na 4 jaar lang bezig te zijn geweest met de Franken uit Gallië te verdrijven, rekruteerde Postumus Frankische troepen om in zijn leger tegen andere Franken te vechten.

Postumus, gouden aureus, Keulen 261, 6.32g

Vz – gedrapeerde en gelauwerde buste, IMP C POSTVMVS PF AVG

Kz – 3 gekroonde bustes van Sol (Zonnegod) AETERNITAS AVG

Het is bijna zeker dat Postumus in zijn strijd tegen de Franken een alliantie sloot met de Thüringers, een buurstam van de Franken en Alamannen. Van deze alliantie is in de schriftelijke bronnen niets bekend. Wel kan deze alliantie worden afgeleid uit honderden gouden munten, waarop Postumus staat afgebeeld. Deze munten zijn alleen aangetroffen op het grondgebied van de Thuringi. De meest logische verklaring hiervoor is dat het hier een subsidie van Postumus aan de Thüringers betrof.

Opmerkelijk portret van Postumus op een gouden aureus uit 268

De belangrijkste bijdrage van Postumus om de stabiliteit van het Noord-Gallië te waarborgen was een nieuwe militaire strategie, die *verdediging in de diepte* wordt genoemd. Postumus begreep dat een lijn van forten langs de Rijn niet meer afdoende was: als de tribale strijders doorbraken, was het onmogelijk om hen te stoppen. Hij

stationeerde daarom bewakings-troepen langs de lijn Aardenburg - Velzeke - Mechelen - Tongeren - Maastricht - Keulen. Daarachter plaatste hij mobiele cavalerie-eenheden, die zich snel naar sectoren met problemen konden verplaatsen. Door deze innovatie konden de Franken geen bedreiging meer vormen voor de belangrijke heerweg tussen Boulogne, Bavay, Tongeren en Keulen en de vruchtbare lössgronden, in die tijd de belangrijkste landbouwgebieden. Dit systeem van 'verdediging in de diepte' was overigens geen eigen vinding van Postumus. Hij nam dit over van zijn collega Gallienus, die dit systeem aan de Donau had geïntroduceerd. Een soortgelijk systeem bestond ook langs de Midden-Rijn waar Midden-Gallië tegen de Alamannen werd verdedigd.

Net zoals zijn keizerlijke voorgangers werd hij benoemd tot Pontifex Maximus van de staat. Elk jaar nam hij de tribonale macht aan. Hij stelde een senaat en een praetoriaanse garde in. In lijn met zijn machtsbasis schijnen de belangrijkste leden van Postumus' regering uit het noorden van Gallië afkomstig te zijn geweest. Na zijn aantreden raakte het gehele regeringsapparaat al snel vergalliceerd. Ook de latere keizers Victorinus en Tetricus I, belangrijke leden van Postumus' regering, waren afkomstig uit Noord-Gallië.

Gevechten tegen Gallienus

Keizer Gallienus had het veel te druk met opstanden van usurpatoren in Pannonië en Egypte, zodat er aanvankelijk van tegenstand tegen Postumus nauwelijks sprake was. In 265 kreeg Gallienus er echter genoeg van en probeerde hem tot twee keer toe te verslaan. De 1e keer dankte Postumus zijn leven aan de onvoorzichtigheid van Gallienus' cavaleriecommandant Aureolus, de 2e keer werd Gallienus getroffen door een pijl en trok zich terug. Daarna liet hij Postumus maar begaan, aangezien deze toch geen échte bedreiging voor Rome vormde.

Postumus probeerde na 261 zijn rijk niet verder te vergroten. Overigens beschouwde hij het Gallo-Romeinse rijk niet als een onafhankelijk land, maar claimde hij keizer van het hele Romeinse Rijk te zijn.

Postumus, aureus, 264

Lugdunum (Lyon), 5.98g

Vz – gelauwerd hoofd

POSTVMVS PIVS AVG

Kz – Victoria (Overwinning) met voet op harnas, naar rechts, schrijft op een schild, dat ze op haar knie

houdt QVINQVENNALLES POSTVMI AVG, (gerestaureerd gaatje).

Tegen het einde van het jaar 265 verkondigden Postumus' munten trots zijn overwinning op Gallienus en de festiviteiten rondom zijn 5-jarig lustrum (quinquennalia) liepen door tot in het volgende jaar. Het bewind van Postumus stond in 267 nauwelijks onder druk, maar een plotselinge verlaging van het percentage edelmetaal in de door hem geslagen munten in 268 laat zien dat Postumus toch met financiële problemen werd geconfronteerd. Blijkbaar waren zijn belastinginkomsten niet toereikend om zijn leger te betalen, vandaar de feitelijke devaluatie. Dergelijke maatregelen leidden echter tot groeiende ontevredenheid van het leger.

Niettemin kreeg Postumus in 268 een gouden kans in de schoot geworpen toen Aureolus, generaal van Gallienus met bevel over Mediolanum (Milaan) voerde, openlijk van kant wisselde en zich met Postumus verbond. De stad Milaan was van cruciaal belang als Postumus een mars op Rome in het vooruitzicht had. Om welke reden ook, Postumus gaf echter geen steun aan Aureolus toen deze in Milaan door Gallienus werd belegerd. Voor het einde van 268 leidden de gebeurtenissen in Milaan

tot de moord op Gallienus, de nederlaag van Aureolus en het bestijgen van de keizerstroon door Claudius II. Het leidde echter ook tot een opeenvolging van gebeurtenissen die het einde van Postumus' bewind in Gallië zouden inluiden.

Laelianus, aureus, Mainz, 269

Vz – gelauwerde buste rechts

IMP C LAELIANVS PF AVG

Kz – zittende Hispania naar links, houdt olijftak en streelt konijn (verwijzend naar zijn Spaanse afkomst)

TEMPORVM FELICITAS

Opstand van Laelianus, moord op Postumus

Postumus begon zijn 5^e consulaat op 1 januari 269, maar het leger, niet gelukkig met Postumus' beslissing om geen mars op Rome te ondernemen ter ondersteuning van Aureolus, schaarde zich achter een usurpator. De uitverkorene was Laelianus, een van de topmilitairen binnen zijn bewind en gouverneur van de provincie Germania Superior. Laelianus werd in Mogontiacum (Mainz) tot keizer uitgeroepen door het lokale garnizoen en de nabij gelegen troepen van Legio XXII Primigenia. Hoewel Postumus in staat bleek om Mainz snel terug in te nemen en Laelianus te doden, verloor hij toch de controle over de eigen troepen omdat hij hen niet toestond om de stad te plunderen. Zijn soldaten keerden zich tegen hun keizer en doodden hem en zijn zoon Postumus Junior.

Laelianus, antoninianus

Germania Inferior, 269

Vz – buste met stralen-

kroon naar rechts, IMP C

LAELIANVS PP AVG

Kz – gevleugelde Victoria

naar r, VICTORIA AVG

© <http://www.egb.fr>

Na de dood van Postumus verloor het Gallische keizerrijk de controle over Britannia en Hispania. De rest van het Gallische keizerrijk, Gallia en de twee Germania's, viel toe aan Marcus Aurelius Marius – al was het maar voor enkele maanden. (vervolg in april 2013, deel 2 : Marius)

Rudy Dillen, bronnen : Wikipedia en Coin Archives

Gemeenschapsmunt als zinvolle aanvulling op de euro ?

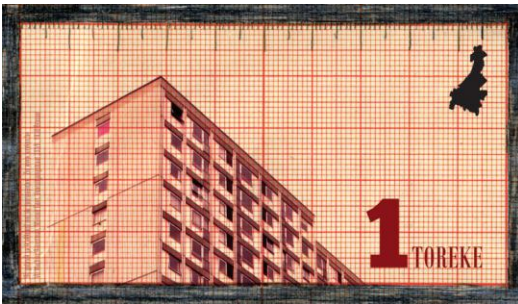
De economische en financiële crisis drukt ons met de neus op enkele paradoxale feiten. Terwijl veel mensen moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen of een job te vinden, kampen ondernemingen met overcapaciteit. Terwijl de samenleving bukt van onbenut talent, blijven tal van maatschappelijke behoeften onbevredigd. Overheden worden geconfronteerd met groeiende noden en krimpende budgetten. Het klassieke geldsysteem reed zich vast in de banken- en schulden crisis en biedt steeds vaker geen uitkomst meer.

Zijn gemeenschapsmunten de oplossing of althans een deel ervan? De gerenommeerde Belgische econoom **Bernard Lietaer** is medeauteur van *De gids voor een gemeenschapsmunt* en stelt hierin zijn visie. Binnen- en buitenlandse universiteiten en zijn ervaring bij de Nationale Bank leverden hem zowel indringende analyses als suggesties voor creatieve oplossingen op, out-of-the-boxdenken op z'n best.

Wat is een gemeenschapsmunt ?

Een gemeenschapsmunt laat toe om in de lokale economie echte welvaart te creëren door de onbevredigde behoeften te verbinden met de onderbenutte bronnen. Ze voorziet eveneens in een manier om de geproduceerde meerwaarde ten goede te laten komen aan de plaatselijke bevolking, in plaats van aan verafgelegen bedrijven. Zo vergroot de veerkracht van de lokale economie en neemt het engagement toe.

Het Toreke - Gentse gemeenschapsmunt

Via de gemeenschapsmunt het *Toreke* wil Netwerk Vlaanderen in de Gentse Rabotwijk de samenhang onder de buurtbewoners stimuleren.

Torekes worden in omloop gebracht om engagement van vrijwilligers in de wijk te stimuleren. Op 1 oktober 2012

werd in Gent daarom de gemeenschapsmunt het 'Toreke' gelanceerd.

Een gemeenschapsmunt laat toe "om in de lokale economie echte welvaart te creëren door de onbevredigde behoeften te verbinden met de

onderbenutte bronnen. Ze voorziet eveneens in een manier om de geproduceerde meerwaarde ten goede te laten komen aan de plaatselijke bevolking, in plaats van aan afgelegen bedrijven" (Lietaer & Hallsmith). Of, in de taal van de straat: "een munt die niet verdwijnt in de zakken van de grote ondernemingen, maar ter plaatse blijft circuleren en waar-van de baten ten goede komen aan de gemeenschap die ze ontwierp."

Het Gentse 'Toreke' in de Rabotwijk wil de samenhang onder de buurtbewoners stimuleren, wil de buurtbewoners aanzetten tot zorg voor hun eigen buurt, voor het milieu en voor elkaar. Torekes krijg je als waardering voor vrijwilligerswerk op het publieke domein, georgani-seerd door buurtorganisaties. **En het werkt ... !**

bronnen : transitie.be - 'De gids voor een gemeenschapsmunt', vertaling van de 'Community Currency Guide' van B. Lietaer en G. Hallsmith.
Muntuit - Complementaire munten van Netwerk Vlaanderen.

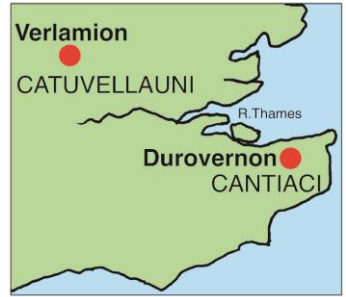

Altijd-Prijs-Tombola   nog af te halen tot 12 mei   **9^e Coin Event**

LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs
011	416	036	516	132	512	222	183	255	369
012	157	037	235	133	498	223	379	256	291
013	483	038	184	134	64	236	113	257	351
014	288	039	422	135	127	237	280	258	160
015	356	040	35	136	570	251	266	347	85
016	553	051	590	156	500	252	22	348	485
017	254	052	491	157	424	253	61	355	463
018	529	053	180	158	354	254	487	357	97
019	210	054	219	159	63	259	563	358	174
020	365	055	273	160	599	260	109	364	332
021	461	056	503	166	102	261	589	391	217
022	511	057	298	167	167	266	268	392	192
023	347	058	588	168	502	267	248	421	236
024	307	059	182	169	504	268	507	422	411
025	371	060	260	170	600	269	187	430	552
026	86	076	406	171	506	270	480	431	82
027	541	078	584	175	237	272	162	512	340
028	543	091	36	211	283	310	314	513	428
029	409	092	366	212	276	321	154	575	122
030	45	131	404	216	112	334	117	576	531

Was king of east Kent son of badger killer?

In December 2012 an exceedingly rare gold coin of the Cantiaci tribe was found south of Canterbury in Kent. The coin is a gold quarter stater attributed to Segó, an elusive king who probably ruled in east Kent shortly after the birth of Christ (the discovery of the coin, five days before Christmas Day, was well timed).

Only two other examples are recorded by the Celtic Coin Index: one in a private collection, possibly found around ten years ago; the other in the British Museum, found over 123 years ago. The recent Canterbury coin is important because it is the only one with a reliably reported findspot – a valuable asset when trying to ascertain the territory of the ruler who issued it. It is also one of the finest specimens known and will be offered for sale in early May.

Sego gold quarter stater (ABC 444), struck for use in Kent c.AD5-15, found south of Canterbury (2012). Only two others recorded. Tascio means 'badger' (vert. : das). To be sold by Chris Rudd, May 2013.

It has been suggested that Segó never existed as a person and that Tasciovanos ('killer of badgers') described himself as *sego* ('the victorious') on some of his

Cantian coins to celebrate a military victory in Kent. I think this is highly unlikely for three reasons:

- Segó is well attested as the first part of several personal names.
- There is no precedent in ancient British coinage – not one – for the word *sego*, or any other such adjective, being used on a coin, particularly when no other inscription is present (as is the case with the two silver coins of Segó, ABC 447 and 450).
- Why would Tasciovanos of Hertfordshire issue coins in a 'foreign' land (Kent), where he wasn't so well known, without putting his name on them? It just doesn't make sense.

Sego gold stater first published in 1848. The obverse is so like the quarter stater that both must be part of the same royal coinage, the same royal family. Sir John Evans (1823-1908) thought so too.

So, if Sego isn't an epithet, what was he? In my opinion, all the evidence points to Sego being a powerful prince in Kent who ruled the eastern part of the Cantiaci on behalf of Tasciovanos, high king of the Catuvellauni, who lived north of the Thames and whose capital was at *Verlamion* (St Albans, Herts), more than fifty miles from *Durovernon* (Canterbury), capital of the Cantiaci. I think that Tasciovanos lived too far from east Kent to govern it effectively himself. My guess is that he appointed one of his sons – one called Sego – to rule his newly won territory in Kent for him. All the coins of Sego – gold, silver and bronze – are so similar to those of Tasciovanos that I believe they must have come from the same royal family.

Chris Rudd

Gerealiseerde prijzen

77 %

clubveiling 13 januari 2013

1	10.00	16	3.75	31	1.75	46	2.50	61	-
2	1.00	17	-	32	1.25	47	1.00	62	-
3	3.75	18	2.25	33	-	48	2.25	63	2.25
4	-	19	2.50	34	1.75	49	2.50	64	1.00
5	25.00	20	12.00	35	-	50	1.75	65	1.00
6	1.00	21	2.00	36	1.00	51	12.00	66	-
7	-	22	-	37	-	52	-	67	1.75
8	4.75	23	-	38	1.00	53	3.00	68	4.25
9	1.50	24	1.00	39	15.00	54	1.00	69	4.00
10	100.00	25	-	40	1.00	55	-	70	2.00
11	7.00	26	-	41	1.00	56	-	71	1.00
12	3.75	27	3.50	42	1.00	57	1.00	72	3.50
13	7.00	28	10.00	43	10.00	58	1.00	73	-
14	7.50	29	11.00	44	2.00	59	2.50	74	3.00
15	3.50	30	4.50	45	1.50	60	1.00	75	1.00

MUNTkoerier

januari 2013

- Numismatische vondsten uit Herentals
- Oriental Numismatic Society op Holland Coin Fair
- Aankondigingspenning '200 jaar Koninkrijk'
- Het 40-jarige jubileum van de Num. Kring Utrecht
- Leerzame muntenreis naar de Chinese Muur
- Negende Coin Event in Herentals

Numismatisches NachrichtenBlatt Januar 2013

- Ahnengalerie der Zaren, kleingeldes der Revolution
- Personalia : Peter Berghaus 1919-2012
- Vereinsnachrichten, Aktuel, Euro, Literatur,
- 10-€-Sondermünze 'Schneewittchen', Wettbewerb
- 100-€- Sondermünze UNESCO-Welterbe
- Termine : Auktionen, Ausstellungen, Münzbörsen,

FLASH Medailles

okt-nov-dec 2012

- 25 jaar Promotie van de Medaille 1987-2012
- Medailles van de Herentalse Teekenschool
- Numismatiek van Moresnet
- Belgische Medailles 1853-1856-1880
- Oude Dooppenningen van naderbij bekeken
- Georges Gard, slechts één medaille ?

Nieuw in onze BIB !

Het Noodgeld van Oost-Vlaanderen tijdens W.O. I en W.O. II

tentoonstellingscatalogus 1989

uitgifte door de Nationale Bank van België

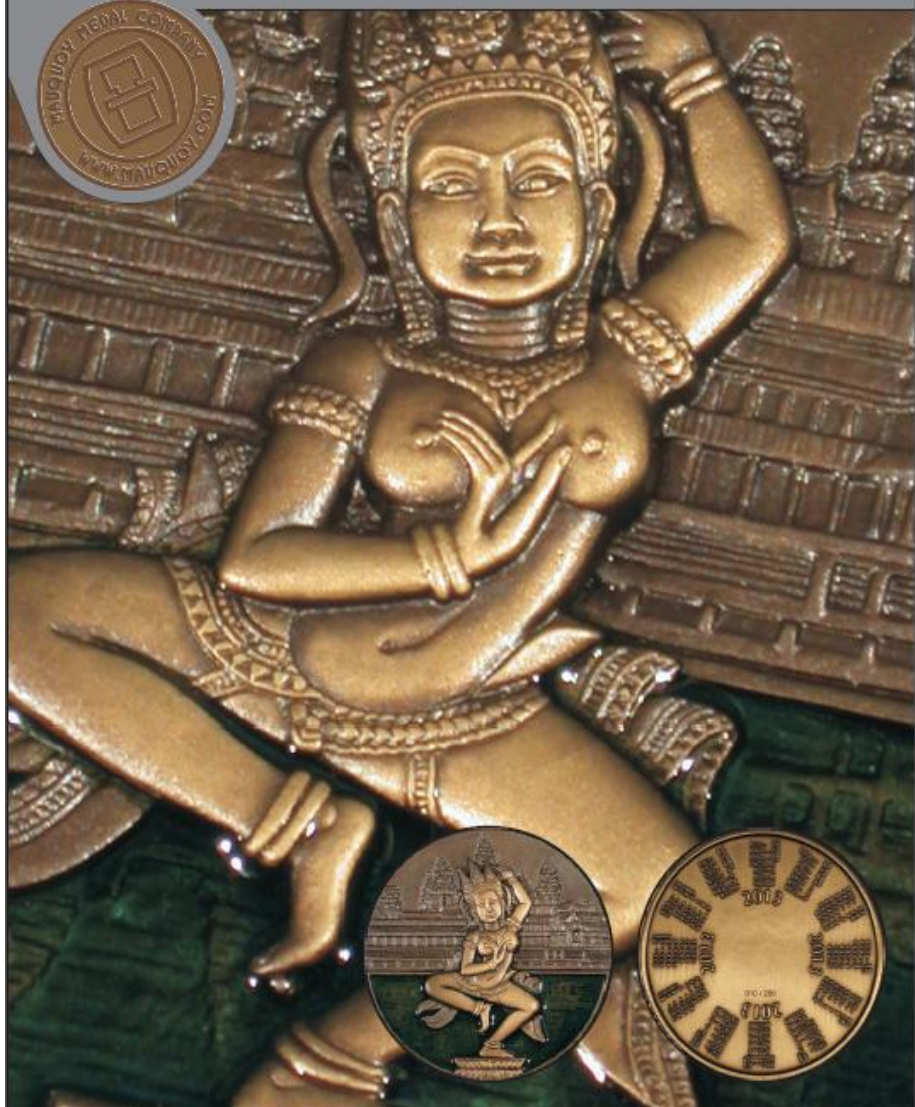

Tijdschriften en boeken kunnen gratis ontleend worden gedurende 1 maand. Clubtijdschriften van andere verenigingen kunnen enkel ingeleend worden, niet ontleend ! Vraag info aan bibliothecaris Herwig Helsen. Volledige boekenlijst op www.numismatica-herentals.be / bibliotheek.

MAUQUOY
MEDAL
COMPANY

Industrieweg 12 B-2280 Grobbendonk Belgium
medal@mauquoy.com
tel +32 (0)14 50 79 10 fax +32 (0)14 51 78 81
www.mauquoy.com

FABRIKANT VAN MEDAILLES EN ERETEKENS SINDS 1875

Brumunt

**Wij kopen al uw edelmetalen, munten,
oud goud , gouden en zilveren lingots,
juwelen, tafelzilver e.d. !!!**

Ook voor uw andere munten geven wij de betere prijs !!!
De expertise kan steeds bij ons in de winkel of bij u thuis gebeuren

Brumunt, Gistelse Steenweg 381, B-8200 Brugge 2, België
Tel: +32 50 71 85 06, Mobiel: +32 478 36 27 95, info@brumunt.be
openingsuren: Maandag, dinsdag, woensdag van 14.00 tot 18.00 uur
Donderdag, vrijdag en zaterdag van 10.00 tot 18.00 uur

**Wij verkopen ook gouden en zilveren munten en lingots,
Alle euro-, Belgische- en wereldmunten
Benodigheden voor elke verzamelaar, diverse catalogi,
mooie loten postzegels en zoveel meer.**

vr 1 – zo 3 februari **World Money Fair Berlijn**
Estrel Convention Center worldmoneyfair.de

za 2 februari **The London Coin Fair**
Holliday Inn – Coram Street – Bloomsbury

zo 3 februari
Druiventros
9-15u

Internationale Muntenbeurs Tilburg
Bosscheweg 11, Berkel-Enschot
www.muntenbeurs-tilburg.nl

zo 3 februari 9-16u
Nationale Ruildag Wase Ruilclub
Den Hof – H. Heymanplein 7, St-Niklaas

zo 3 februari **45e Bourse Numismatique d'Argenteuil**
Salle Jean Vilar
9 Boulevard Héloïse, Argenteuil (F)

vr 8 feb (16-21u) za 9 feb (10-17u)
Holland Coin Fair 2013
World Forum Convention Center – Den Haag
www.hollandcoinfair.nl

zo 10 februari **Bourse Numismatique à Strasbourg**
Centre Culturel Marcel Marceau
Strasbourg-Bas Rhin (F)

zo 17 februari 9-17u
77e Westfälische Münz- & Sammlerbörse
Westfalenhalle 2, Dortmund (D)
www.westfaelische-muenzboerse.de

vr 1	NK Berthout–St-Catharina, Markt 28, St-Katelijne-Waver	19-22.30 u
za 2	EGMP Dendermonde -t'Klokske -Pijndersln 90, Denderm AEN Soignies – Centre A&C, rue de la Régence, Soignies Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel NK Hasselt – CC. Vergaderzaal 1 – Kunstlaan 5, Hasselt	12 – 17 u 14.30-16 u 13.30–17 u 8 – 11 u 13 – 19 u
zo 3	EGMPLeuven- Palais Buc's- JPMinckelersstr 130 Leuven EGMP ZW-VI – Kartouchke – Ingelmunsterstr. 8, Izegem AEN Couvin – Lycée Royal – rue Gouttier 11, Couvin AEN Saint-Georges – Rue Reine Astrid 69, St-Georges Edelweissje - St-Katarina – N. Cleynaertslaan 1, Hasselt Coll. Sonégiens - Ecole, rue Général Henry 27B, Soignies Nationale Ruildag – Wase Ruilclub Lokaal Den Hof – H. Heymanplein 7, St-Niklaas Internationale Munten- en Papiergeldbeurs Tilburg De Druiventros – Bosscheweg 11, Berkel-Enschot (NL)	9 – 12.30 u 8.30 – 12 u 9 – 12 u 8 – 12 u 8 – 12u 8.30 – 12u 9 – 12u 9 – 15 u
di 5	AEN Brussel -Bowling, Van Zandestr 45, St-Jan-Molenb.	vanaf 18 u
za 9	EGMP Antwerpen - Ruggenhof - Fr. v Dijkstr. 46, Deurne AEN Nijvel – Coll. St-Gertrude, Faub. de Mons 1, Nijvel AEN Verviers–École St-fiacre, Rue du Husquet 26, Dison Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	12.30–16 u vanaf 14 u 8 – 12 u 13.30-17 u 8 – 11 u
zo 10	EGMP Herentals- St-Antonius -Kapucijnenstr, Herentals AEN Vielsalm – salle du Quartier de la gare, Vielsalm N.K. St-Truiden – Sportcomplex, Jodenstraat, St-Truiden	8.30 – 12 u 9 – 12 u 8.30 – 12 u
ma 11	EGMP Brugge – C.M. – Moerkerksestwg. 118, St-Kruis	vanaf 19 u
di 12	NK. Zeeland – Dauwendaele – Vrijlandstr 59, Middelburg	18.30–21 u
wo 13	N.K. Brabant - Bar Le Duc - Korenburgstraat, Den Bosch	20–21.30u

za 16	MEDEC – Ruggenhof – Frans Van Dijkstraat 46, Deurne Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	12.30–16 u 13.30–17u 8 – 11 u
zo 17	EGMP Gent - Sp Gouverneurswoning, Buitenhof 35 Gent EGMP ZW-Vlaand - Willem Tell - Brugsestr. 20, Kortrijk AEN Luik – Collège St-Servais, rue St.-Gilles 104, Luik Numismatica Wetthra - CC. De Poort, Markt 27, Wetteren Wase Ruilclub – Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	9 – 12 u 13 – 16 u 8.30 – 12u 9 – 12.30 u 9 – 12u
za 23	Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Achter Olmen - T. I. St-Jansberg – Weerterstwg, Maaseik	13.30–17 u 8 – 11 u 13 – 16 u
zo 28	EGMP Aalst – Immerzeel – Rerum Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen -'t Hoekske - Oude Leuvensestr 93, Tienen AEN La Louvière – M. du Peuple de Houdeng-Aimeries	9 – 12.30u 13 – 16 u 8.30-11.30

Willem van Alsenoy Numismaat

Oudaan 6 2000 Antwerpen

gsm 0495 51 10 16
willem@vanalsenoy.com
www.vanalsenoy.com

Geachte verzamelaars, handelaren en veilinghuizen,

Onlangs werd uit een privéwoning in IJsselstein (prov. Utrecht) een grote verzameling Juliana-munten gestolen, w.o. ca. 1250 zilveren gulden en rijksdaalders in Pr/UNC. Tevens een kleine collectie oorlogsgeld in zink en een kleine wereldverzameling bankbiljetten. Bij deze diefstal zijn ook gouden sieraden, wo. een antiek horloge, meegenomen en enkele 19e eeuwse kerkbijbels met gouden en zilveren sloten.

Uiteraard is deze diefstal ook bij de politie gemeld. Indien deze munten en/of sieraden bij u aangeboden worden, neem aub. contact met onderstaande, waarna de rechtmatige eigenaar wordt geïnformeerd.

In afwachting, met vriendelijke groet; **Ad Lansen** – Haanderik 94,
NL-3401 ET IJsselstein, Tel: 030-6885903, E.mail: ajlansen@caiway.nl

vr 1	NK Berthout–St-Catharina, Markt 28, St-Katelijne-Waver	19-22.30 u
za 2	EGMP Dendermonde -t'Klokske -Pijndersln 90, Denderm AEN Soignies – Centre A&C, rue de la Régence, Soignies Diestse Studiekring – Elckerlyczaal C.C. Begijnhof, Diest Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel NK Hasselt – CC. Vergaderzaal 1 – Kunstlaan 5, Hasselt	12 – 17 u 14.30–16 u 14.30–17 u 13.30–17 u 8 – 11 u 13 – 19 u
zo 3	EGMPLeuven- Palais Buc's- JPMinckelersstr 130 Leuven EGMP ZW-VI – Kartouchke – Ingelmunsterstr. 8, Izegem AEN Couvin – Lycée Royal – rue Gouttier 11, Couvin AEN Saint-Georges – Rue Reine Astrid 69, St-Georges Edelweissje - St-Katarina – N. Cleynaertslaan 1, Hasselt Coll. Sonégiens - Ecole, rue Général Henry 27B, Soignies Wase Ruilclub – Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	9 – 12.30 u 8.30 – 12 u 9 – 12 u 8 – 12 u 8 – 12u 8.30 – 12u 9 – 12u
di 5	AEN Brussel -Bowling, Van Zandestr 45, St-Jan-Molenb.	vanaf 18u
za 9	AEN Nijvel – Coll. St-Gertrude, Faub. de Mons 1, Nijvel AEN Verviers–École St-fiacre, Rue du Husquet 26, Dison Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Veiling 116 – Jean Elsen & ses Fils Tervurenlaan 65, 1040 Brussel	vanaf 14 u 8 – 12 u 13.30-17 u 8 – 11 u
zo 10	AEN Vielsalm – salle du Quartier de la gare, Vielsalm N.K. St-Truiden – Sportcomplex, Jodenstraat, St-Truiden 29^e Internationale Beurs – Numismatica Antverpia Sporthal Extra Time – louisalei 24, 2660 Berchem	9 – 12 u 8.30 – 12 u 9 – 16 u
ma 11	EGMP Brugge – C.M. – Moerkerksestwg. 118, St-Kruis	vanaf 19 u
di 12	NK. Zeeland – Dauwendaele – Vrijlandstr 59, Middelburg	18.30–21 u
wo 13	N.K. Brabant - Bar Le Duc - Korenburgstraat, Den Bosch	20–21.30u
za 16	Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13.30–17u 8 – 11 u

zo 17	EGMP Gent - Sp Gouverneurswoning, Buitenhof 35 Gent EGMP ZW-Vlaand - Willem Tell - Brugsestr. 20, Kortrijk AEN Luik – Collège St-Servais, rue St.-Gilles 104, Luik Numismatica Wetthra - CC. De Poort, Markt 27, Wetteren Wase Ruilclub – Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	9 – 12 u 13 – 16 u 8.30 – 12u 9 – 12.30 u 9 – 12u
di 19	NK Limburg – 't Pruske – Hoogbrugstraat 9, Maastricht	vanaf 20 u
za 23	Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Achter Olmen - T. I. St-Jansberg – Weerterstwg, Maaseik	13.30–17 u 8 – 11 u 13 – 16 u
zo 24	EGMP Aalst – Immerzeel – Rerum Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen -'t Hoekske - Oude Leuvensestr 93, Tienen AEN La Louvière – M. du Peuple de Houdeng-Aimeries	9 – 12.30u 13 – 16 u 8.30-11.30
za 30	Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13.30–17 u 8 – 11 u
zo 31	Wase Ruilclub – Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	9 – 12 u

**VAN
ECCEL
POEL**

WIJNHANDEL & VERSMARKT

Lierseweg 20 2200 Herentals

www.vaneccelpoel.com

info@vaneccelpoel.com

014 212693

2010 Bourgogne Blanc, 'Les Ursulines', JC Boisset 11.38 euro

Wijnmaker Gregory Patriat, beschouwd als één van de grote supertalenten uit Bourgogne, werd begin jaren 2000 aangesproken door het huis Jean Claude Boisset, wijnmagnaat uit de Bourgogne, om wijnen te produceren die zich kunnen meten met de allergrootsten van de regio. Deze Bourgogne blanc Beaune is een loepzuivere Chardonnay met een perfecte - dus niet storende - houtdosage, massa's fruit en heel opvallende zuurtjes. Patriat houdt niet van zwaar boter-achtige wijnen die vermoeien en deze Bourgogne 2010 etaleert perfect de gewenste stijl. Dit is genieten van de eerste tot de laatste slok. Top bij schaaldieren en rijke visschotels. Drinken tussen 2013 en 2016. **Grote aanrader voor een zeer correcte prijs!**

za 2 (9.30-17.30u)

zo 3 (9.30-15u)

NUMISMATA®
INTERNATIONAL
München

MOC Veranstaltungszentrum
Lilienthalallee 40, München (D)
www.numismata.de

za 2 maart 14.30-17.30u

Diestse Studiekring voor Numismatiek

2 lezingen en ledenveiling

Gelderse middeleeuwse munten, Jos Benders

100j Venus op rekenpenningen, Groenendijk

Elckerlyczaal – C.C. Begijnhof – Diest

www.muntmeester.be

Jean ELSEN & ses Fils s.a.

NUMISMATISTS

zaterdag 9 maart
Tervurenlaan 65, 1040 Brussel

Veiling 116 – Jean Elsen & ses Fils s.a.
02-7346356 www.elsen.be

zondag 10 maart

9-16u

**29e Internationale Beurs
Numismatica Antverpia EGMP**

Sporthal 'Extra Time'
Louisalei 24, 2660 Antwerpen
albrecht.beyts@telenet.be

zondag 17 maart 10-15u
Beurs voor antieke munten & archeologie

Cultureel Centrum
Breusterstraat 23, 6245 EG Eijssden (NL)
bodemvondstenbeurs@hotmail.com

Jean ELSEN & ses Fils n.v.

ONZE EXPERTEN SCHATTEN GRATIS UW VERZAMELING EN BETERE
MUNTEN DIE WORDEN INGELEVERD VOOR ONZE VEILINGEN.
DE CATALOGUS WORDT IN HEEL DE WERELD VERSTUURD.
OP ONVERKOCHTE LOTEN ZIJN ER GEEN KOSTEN.

VEILING 116
9 MAART 2013

Kelten, Grieken, Romeinen,
Byzantijnse en Oosterse munten.
Middeleeuwse en moderne munten.
Penningen en jetons.

Jean ELSEN & ses Fils n.v.
Tervurenlaan 65
B-1040 Brussel

Tel : +32-2-734.63.56
Fax : +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu

Numis.be

Wereld der Munten & Exonomia

Ontdek ons aanbod van munten, medailles, penningen en decoraties

Wereld der Bankbiljetten

Ontdek ons aanbod van bankbiljetten

Wereld der Missers & Curiosa

Ontdek ons aanbod van misslagen, drukfouten en andere curiosa

Joselito Eeckhout

Jos@Numis.be

Pierre Bertrand

Pierre@Numis.be

Naamsesteenweg 116
3001 Heverlee (Leuven)
+32-486-86.89.42
www.Numis.be
Info@Numis.be

